

بررسی مقایسه ای وضعیت کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان با استانداردهای کتابخانه های دانشگاهی ایران

آناهیتا گیتی^۱، آرزو فرهادی^{۲*}

۱. دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
 ۲. دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۴/۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۱/۲۱

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر بر آنست تا به بررسی، ارزیابی و مقایسه وضعیت کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان با استانداردهای کتابخانه های دانشگاهی ایران بپردازد.

روش کار : جامعه مورد پژوهش کتابخانه های زیر مجموعه دانشگاه علوم پزشکی همدان شامل کتابخانه مرکزی، دانشکده ای و بیمارستانی است. این پژوهش در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ انجام گردید. تحقیق حاضر از نوع کاربردی و به شیوه پیمایشی می باشد. ابزار گردآوری اصلاحات، پرسشنامه ای مشتمل بر ۸ بخش اصلی (مطابق با ۸ استاندارد کتابخانه های دانشگاهی) که روایی و پایابی آن اندازه گیری شده است. جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز به کتابخانه های مربوطه مراجعه و با مسئولین و کتابداران کتابخانه ها جهت تکمیل پرسشنامه مصاحبه گردیده است. سپس اطلاعات گردآوری شده به کمک آمار توصیفی (فراوانی، درصد، جدول و نمودار) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشانگر آنست که هیچ یک از کتابخانه های مورد پژوهش مطابق با استاندارد نیست. در زمان انجام این پژوهش، کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان غالباً فاقد آئین نامه اجرایی و اساسنامه قانونی، عدم وجود مدیرانی با تخصصات کتابداری، نبود نرم افزار مناسب جهت کامپیوتری کردن کارهای کتابخانه بودند. کتابخانه های این مجموعه ۸ درصد منابع مورد نیاز، ۷۹/۰ نیروی انسانی، ۱۵/۰۴ درصد فضا و ۱۶/۵۱ درصد نشریات، عدم وجود بودجه و تجهیزات کافی، را در اختیار دارند.

نتیجه گیری: مطابق نتایج به دست آمده هیچ یک از کتابخانه های مورد پژوهش با استانداردها مطابقت کامل نداشتند.

واژگان کلیدی: استانداردهای دانشگاهی، کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان

مقدمه

کتابخانه های دانشگاهی کانون اصلی گردآوری و توزیع اطلاعات آموزشی و پژوهشی جامعه علمی دانشگاهی به شمار می روند. و باید با معیارهای معتبر جهانی و یا استانداردهای موجود مقایسه شوند، تا بتوان به نقاط ضعف و یا قوت مجموعه پی برد و نسبت به تهیه مجموعه ای غنی و مطلوب تصمیم گیری کرد.^(۱) کتابخانه های دانشگاهی در جوامع مختلف بر ارتقای کیفیت آموزش عالی و توسعه همه جانبی کشورها

کتابخانه های دانشگاهی بخشی از نظام آموزش عالی محسوب می شوند و نقشی بسیار مهم در این مورد ارایه می کنند. این کتابخانه ها می توانند کانون اصلی تامین منابع اطلاعاتی مورد نیاز محققان و پژوهشگران بصورت روزآمد باشند و هم از لحاظ کمی و کیفی جوابگوی نیازهای رو به رشد جامعه استفاده

* نویسنده مسئول: آرزو فرهادی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
 تلفن: ۰۲۱-۳۸۳۸۰۷۴۹ . ایمیل: Farhadi.arezoo@yahoo.com

فرشچیان، بیمارستان اکباتان، کتابخانه بیمارستان فاطمیه و بیمارستان بعثت) است که زیر نظر دانشگاه علوم پزشکی همدان است. این کتابخانه ها بوسیله پرسشنامه استاندارد پژوهش، مورد ارزیابی و سپس اطلاعات گردآوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. و سپس نتایج به دست آمده با استانداردهای دانشگاهی مورد مقایسه قرار گرفت.

یافته ها:

در بررسی استاندارد اول کتابخانه ای، همه کتابخانه های دانشکده ای و بیمارستانی دانشگاه در همه مسائل از جمله در تعیین اهداف و برنامه های بلند مدت از کتابخانه مرکزی که مستقیماً توسط معاونت تحقیقات و فناوری (پژوهشی سابق) تعیین شده است. مدیران هیچ یک از مراکز تحقیقات کتابداری ندارند و شاید ضعف اصلی کتابخانه ها در نداشتن مسئولان و مدیران نا آشنا به اصول و قوانین کتابداری است. برای رسیدن به اهداف و مقاصد دانشگاه، از طریق ارتباط با گروههای آموزشی و داشتن خط مشی همگام با دانشگاه، دانشگاه را یاری می رسانند. در مورد نحوه ارزیابی و سنجش کتابخانه ها، کتابخانه مرکزی و بهداشت و دندانپزشکی گزینه سایر موارد را انتخاب نموده اند که بیانگر اینست که شاید طبق نظر مسئولان ارزیابی می شوند یا شاید تاکنون ارزیابی نشده اند و یا ملاکهای دیگری برای ارزیابی کتابخانه آنها وجود دارد. سایر کتابخانه ها ارزیابی خود را از طریق ارائه پرسشنامه می دانند. کلیه کتابخانه ها اعلام نموده اند که مسئولان آنها عضو شورای پژوهشی دانشگاه نمی باشند. در کتابخانه مرکزی دانشگاه کلیه گزارشها به معاونت تحقیقات و فناوری ارائه می شود. اما در دانشکده ها و بیمارستانها معاونت آموزشی در راس کارهای کتابخانه ها قرار دارد و گزارشهای کتابخانه ها به این معاونت داده می شود. تنها در دانشکده بهداشت گزارشها به مدیر پژوهش داده می شود و از طریق این مدیریت به معاون آموزشی گزارش می شود.

در بررسی استاندارد دوم که اساسنامه و مبنای حقوقی را بررسی می کند، در کلیه کتابخانه های زیر مجموعه دانشگاه علوم پزشکی همدان آین نامه بصورت یکسری قوانین شفاهی برای انجام اموری مانند مدت امانت کتاب، تعداد کتاب برای امانت، زمان امانت و... در بین کتابخانه ها رایج است که تا حدودی در آنها از کتابخانه مرکزی تعییت می شود. و اگر بتوان اینها را آئین نامه نامید باید با همکاری کتابداران و معاونت تحقیقات و فناوری (پژوهشی) تهیه شوند که در بیمارستان ها و دانشکده ها این کار را به معاونت آموزشی سپرده اند. ریاست کتابخانه در کتابخانه مرکزی و بیمارستان روانپزشکی فرشچیان توسط معاون محترم تحقیقات و فناوری انتخاب می شود. در دانشکده های بهداشت، پرستاری،

نقش بسزایی دارند. با درک این مفهوم نزدیک به نیم قرن است که کتابخانه های دانشگاهی سنجش کیفیت و اثربخشی و ارزیابی خدمات خود را مورد توجه قرار داده اند (۳). نیل به این مقصود ارزیابی مستلزم برقراری، حفظ و رعایت استانداردهاست. استانداردها نقش کتابخانه دانشگاه را در چارچوب خط مشی های اطلاع رسانی و اهداف آموزشی و پژوهشی دانشگاه توضیح می دهند و به مدیران کتابخانه ها و مسئولین دانشگاهها در تعیین اولویتها و ارزیابی عملکرد جهت بهینه سازی کار کرد کتابخانه ها باری می رساند (۴).

برای سنجش هر چیزی باید میزانی موجود باشد که به وسیله آن نقاویص و کمبودها و گاهی نقاط قوت یک مجموعه مشخص گردد. استانداردهای کتابخانه ای میزانی است که با استفاده از آن می توان خدمات کتابخانه را سنجش و ارزیابی کرد (۵).

استانداردهای کتابخانه ای را می توان الگوی مطلوب، راهکارهای نمونه، ملاک ارزشسیابی، انگیزه ای برای توسعه و پیشرفت آتی و نیز عنوان ابزاری ضروری برای کمک به تصمیم گیری و عمل، نه تنها برای کتابداران بلکه برای عموم افراد بطور غیرمستقیم با مقوله برنامه ریزی و مدیریت کتابخانه ها و خدمات کتابخانه ای کار دارند توصیف کرد (۶).

از آنجا که کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی به عنوان یکی از مهمترین و برجسته ترین مراکز اطلاع رسانی آموزشی علمی و پژوهشی محسوب می شوند بکاربردن استانداردها و تجهیز مناسب آن مراکز با امکانات مناسب و ارتقای سطح ارایه خدمات به استفاده کنندگان امری لازم و انکار ناپذیر است. لذا این تحقیق برآنست تا با ارزیابی و تعیین میزان استانداردهای کتابخانه ای برای کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان با دید اقتصادی و ارایه پیشنهاد پردازد. دانشگاه علوم پزشکی همدان دارای ۳ کتابخانه دانشکده ای، کتابخانه مرکزی، و پنج کتابخانه بیمارستانی (مرکز آموزشی) می باشد.

کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان منظور کلیه کتابخانه های دانشکده ای و بیمارستانی زیر نظر دانشگاه علوم پزشکی است.

استاندارد های کتابخانه ای: در این تحقیق منظور

کتاب استانداردهای کتابخانه های دانشگاهی تالیف

خانم شیرین تعاوونی است.

روش کار:

روش تحقیق حاضر از نوع پیمایشی است. این پژوهش در سال تحصیلی ۱۳۹۰-۱۳۸۹ در انجام گردید. جامعه مورد پژوهش ده کتابخانه است که شامل یک کتابخانه مرکزی، ۳ کتابخانه دانشکده ای (دانشکده بهداشت، کتابخانه دانشکده دندانپزشکی و دانشکده پرستاری و مامایی) و شش کتابخانه بیمارستانی (بیمارستان شهیدبهشتی، بیمارستان فرشچیان، کتابخانه بخش روانپزشکی فرشچیان، بیمارستان

کمیته مشورتی ندارند. اما در کتابخانه های دانشکده پرستاری، دندانپزشکی و بیمارستانهای روانپزشکی فرشچیان، سینا و اکباتان کمیته مشورتی وجود دارد و کلیه کارها و امور کتابخانه از طریق این کمیته انجام می شود. کلیه کتابخانه ها اعلام نموده اند که دارای تشکیلات سازمانی در کتابخانه خود می باشند. در بررسی استاندارد سوم که بررسی نیروی کار را بررسی میکند، تقریباً وضعیت نیروی انسانی در کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان به استاندارد نزدیک است (جدول شماره ۱).

دندانپزشکی و بیمارستان شهید بهشتی توسط سورای ریاست و معاون آموزشی (در بیمارستانها و دانشکده ها معاون پژوهشی وجود ندارد و معاون آموزشی مسئول کارهای پژوهشی است) در بیمارستان شهید بهشتی و اکباتان مدیر پژوهشی که زیر مجموعه معاونت آموزشی است کار انتخاب رئیس کتابخانه را بر عهده دارد. در بیمارستان بعثت نیز به همین ترتیب معاون آموزشی مسئول کتابخانه را انتخاب می کند. کتابخانه های مرکزی، دانشکده بهداشت، بیمارستان شهید بهشتی، بعثت و فاطمیه در کتابخانه خود

جدول ۱- توزیع فراوانی تناسب نیروی شاغل در کتابخانه های دانشگاهی مورد پژوهش با نیازهای آن

نام کتابخانه	تعداد کتابدار موجود	تعداد کتابدار موجود	درصد نسبت تعداد کتابدار به کتابدار	درصد نسبت تعداد کتابدار	مورد نیاز
مرکزی	۱۲	۱۵/۹۸	-۳/۹۸	-۲/۹۸	۷۵
بهداشت	۲	۳/۳۳	-۱/۳۳	-۱/۳۳	۶۰
پرستاری	۲	۳/۹۵	-۱/۹۵	-۱/۹۵	۵۰/۶۳
دندانپزشکی	۲	۳/۶۵	-۱/۶۵	-۱/۶۵	۵۹/۷۴
بیمارستان روانپزشکی	۱	۱/۱۸	-۰/۱۸	-۰/۱۸	۸۴/۷۴
بیمارستان فرشچیان	۱	۱/۰۶	-۰/۰۶	-۰/۰۶	۹۴/۳۳
بیمارستان اکباتان	۳	۱/۰۸	+۱/۹۲	+۱/۹۲	۰/۲۷۸
بیمارستان شهید بهشتی	۱	۰/۸۲	+۱۸	+۱۸	۰/۱۲۲
بیمارستان بعثت	۳	۳	.	.	۰/۱۰۰
بیمارستان فاطمیه	۱	۱/۵	-۰/۵	-۰/۵	۰/۴۰
جمع	۲۸	۳۵/۴۵	۷/۴۵	۷/۹۸ = ۷۹	۷۸/۹۸ = ۷۹

۶۹۸۸۶ جلد کتاب محاسبه گردیده در حالی که با نیاز ۰/۸۴ می باشد. این مقدار در بعضی مراکز مانند بیمارستانهای بعثت، فرشچیان، روانپزشکی و شهید بهشتی کاملاً مطابق استاندارد و در بعضی مراکز مانند بیمارستان اکباتان بیش از نیاز کتابخانه است. (البته باید نیروی کاری در شیفت بعد از ظهر را هم در نظر داشت).

قبل از ایجاد هر رشته ای مخصوصاً رشته های تخصصی باید کتابهای مورد نیاز آن تهیه شود و با مشورت کتابداران کتبی انتخاب گردد که ارزش علمی داشته باشند. در تهیه منابع به هردو صورت متمرکز و مستقل عمل می شود. ابزارهای انتخاب منابع کاتالوگهای ناشران و کتابفروشیها هستند. منابع خارجی را از طریق نمایشگاهها و از طریق ناشران و کتابفروشیهای داخلی و منابع داخلی را از کتابفروشیها و نمایشگاهها انتخاب می کنند. خریدها غالباً بصورت نقدی است. انتخاب کتاب و نشریات بر اساس پیشنهاد گروههای آموزشی، دانشجویان و اساتید، مسئولان و کتابداران بخشهای مختلف است. که نهایتاً باید به تأیید کمیته خرید کتاب برسد. منابع بر حسب نیاز و چیز می گردد. کتابخانه ها دارای خط مشی برای

نسبت تعداد نیروی موجود به تعداد نیروی مورد نیاز ۰/۸۴ می باشد. این مقدار در بعضی مراکز مانند بیمارستانهای بعثت، فرشچیان، روانپزشکی و شهید بهشتی کاملاً مطابق استاندارد و در بعضی مراکز مانند بیمارستان اکباتان بیش از نیاز کتابخانه است. (البته باید نیروی کاری در شیفت بعد از ظهر را هم در نظر داشت).

در بررسی استاندار چهارم که به بررسی وضعیت منابع در کتابخانه ها می پردازد، وضعیت منابع در کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان با استانداردهای دانشگاهی فاصله بسیاری دارد نسبت منابع موجود در کتابخانه با منابع مورد نیاز حدود ۰/۰۸۱ درصد کل مجموعه است. که درصد بسیار قابل توجهی می باشد. این کمبود در کتابخانه های بیمارستانی کمتر و در کتابخانه مرکزی و دانشکده ها بیشتر می باشد. تفاضل تعداد منابع موجود در کتابخانه ها از تعداد استاندارد منابع مورد نیاز کسری مجموعه تعیین گردید و نسبت منابع موجود به منابع مورد نیاز محاسبه گردید. در این جدول منابع موجود در کتابخانه ها

در بررسی استاندارد ششم که به بررسی خدمات عمومی می پردازد، کلیه خدمات عمومی در کتابخانه های دانشگاهی مورد پژوهش ارایه می شود. امانت کار اصلی این مراکز است که دارای محدودیت در تعداد و روزها امانت کتابها دارند. در اکثر کتابخانه ها غیر از کتاب و مجلات اثری از منابع غیر کتابی مانند کتب الکترونیک به چشم نمی خورد تنها کتابخانه دانشکده بهداشت حدود ۲۱۰۰ سی دی کتاب الکترونیک و کتابخانه مرکزی نیز تعدادی از این منابع را نگهداری می کند. کلیه دانشجویان استفاده کننده از کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان حدود ۳۰۰۰ نفر می باشند. منابع مرجع در کلیه کتابخانه ها امانت داده نمی شود و در صورت نیاز کپی تهیه می شود. برای دیرکردها جریمه نقدی در نظر گرفته شده و برای مراجعان خارج از دانشگاه نیز ارائه خدمات دارد. بیشترین استفاده کننده از کتابخانه ها نیز دانشجویان هستند. این کتابخانه ها بطور دوره ای کارآموزان رشته کتابداری دارند. برای هر گروه از اساتید، دانشجویان، کارمندان و سایر اعضا تعداد کتاب، مدت امانت، مدت تمدید و مدت رزرو مشخصی در نظر گرفته شده است که این قانون برای منابع و مواد غیر کتابی نیز می باشد.

مطابق استاندارد هفتم که به بررسی فضا می پردازد، فضای مورد نیاز کتابخانه های دانشگاهی مورد پژوهش، نسبت کلی فضای موجود کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان به فضای مورد نیاز حدود ۱۳/۴۲ درصد می باشد (جدول شماره ۲). ساختمان هیچکدام از کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی همدان اختصاصا برای کتابخانه نبوده، نور

خرید نمی باشند اما برای تهیه لیست خرید باید مراحل قانونی را طی کنند. انتخاب کتاب و نشریات بر اساس پیشنهاد گروههای آموزشی، دانشجویان و اساتید، مسئولان و کتابداران بخشهای مختلف است. در بررسی استاندارد پنجم که به بررسی خدمات فنی در کتابخانه های می پردازد، فهرست نویسی در کتابخانه های دانشکده ای مورد پژوهش وضعیت مطلوبی ندارد تنها کتابخانه مرکزی و کتابخانه های دانشکده ای نرم افزار دارند و فهرست نویسی را بصورت کامپیوتري انجام می دهند، کتابخانه های بیمارستانی کتابها را بصورت موضوعی در کنار یکدیگر قرار می دهند. در کتابخانه مرکزی، دانشکده بهداشت، پرستاری و مامایی و دندانپزشکی از نرم افزار پارس آذرخش استفاده می گردد فهرست نویسی بصورت بنیادی انجام و سر عنوانهای موضوعی پزشکی برای کتابهای پزشکی (رده بندی NLM) و سر عنوانهای موضوعی کتابخانه کنگره برای سایر منابع استفاده می شود. روش جستجوی منابع هم با کامپیوتور و هم از طریق برگه دان است. اما در سایر مراکز کتابخانه از طبق موضوع کنار یکدیگر قرار می گیرند. رده بندی نشریات موضوعی، رده بندی پایان نامه ها موضوعی، و نظام دسترسی به منابع در ۸۰ درصد کتابخانه های مورد پژوهش باز است. اغلب نشریاتی که به کتابخانه می رسد نشریات هسته و اصلی نیست و پاسخگوی نیاز مراجعان نمی باشد. و کتابخانه مرکزی توانسته است تعداد زیادی مجلات هسته و اصلی در هر رشته را دریافت کند (آبونمان) و جدیدا اشتراک و قرار دادن با نکهای اطلاعاتی در سایت دانشگاه نیز توانسته است کمک زیادی در این مسئله بنماید.

جدول ۲- تعیین میزان فراوانی فضای کتابخانه های دانشگاهی مورد پژوهش

نام کتابخانه	فضای موجود	فضای کل بر اساس استاندارد	کسری میزان فضا با استاندارد	درصد فضای موجود با استاندارد	درصد فضای اضافی
مرکزی	۷۰۰	۱۰۸۷۱	-۱۰۷۱	۶/۴۳	+۰/۲۵
بهداشت	۱۰۰	۱۴۵۱/۵	-۱۳۵۱/۵	۶/۸۹	+۰/۲۵
پرستاری	۱۲۵	۱۷۱۶/۲۵	-۱۵۹۱	۷/۲۸	+۰/۲۵
دندانپزشکی	۳۰۰	۹۲۹/۲۵	-۶۲۹	۳۲/۲۹	+۰/۲۵
بیمارستان روانپزشکی	۵۰	۲۴۴/۱۵	-۱۹۴	۲۰/۴۹	+۰/۲۵
بیمارستان فرشچیان	۱۲۰	۴۸/۲۵	+۷۱/۵	---	+۰/۲۵
بیمارستان اکباتان	۳۰	۵۷	+۲۷	---	+۰/۲۵
بیمارستان شهید بهشتی	۲۵	۵۳/۲۵	-۲۸/۲۵	۴۷/۱۶	+۰/۲۵
بیمارستان بعثت	۱۴۰	۲۲۰/۵	-۸۰/۵	۶۳/۷۰	+۰/۲۵
بیمارستان فاطمیه	۴۰	۸۷	-۴۷	۴۵/۹۷	+۰/۲۵
جمع	۲۱۰۵	۱۵۶۷۷/۲۵	۱۳۹۹۴	۱۵/۰۴	----

نتیجه گیری:

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر که به روش توصیفی است، همه مجموعه‌های کتابخانه‌ای دانشکده‌ای زیر استاندارد هستند. بر اساس استانداردهای مطرح شده مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان با استانداردها فاصله زیادی دارند. منابع موجود در مقایسه با تعداد دانشجویان و اعضای هیئت علمی بسیار اندک هستند. میزان منابع موجود در کتابخانه‌ها به تناسب افزایش تعداد رشته‌های تحصیلی در مقاطع مختلف، گسترش نیافته‌اند.

طبق فرضیه پژوهش که پیش‌بینی می‌کرد وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی مطابق نیست، هیچ یک از کتابخانه‌های مورد پژوهش با استانداردها هماهنگ نبودند و کتابخانه‌های دانشگاهی مورد پژوهش تا حد استانداردهای دانشگاهی فاصله زیادی دارند. این نقطه ضعف در کلیه استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی با فاصله زیادی از حد مطلوب به چشم می‌خورد.

تشکر و قدردانی

از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی همدان جهت حمایت طرح‌های تحقیقاتی کمال تشکر را داریم.

لازم به ذکر است این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی مصوب سی و پنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۰ به شماره ۱۶/۲/۷۴۹۱۷ پ می‌باشد

تضاد منافع

این مطالعه هیچ گونه تضاد منافعی برای نویسنده‌گان نداشته است.

طبیعی به اندازه نیست، مساحت بیشتر کتابخانه‌ها کمتر از حد استاندارد است. غالباً سالن مطالعه ندارند. دارای وسائل و تجهیزات لازم برای کتابخانه مانند میزو صندلی و کامپیوتر و ... می‌باشند. اما به نظر می‌رسد دستگاه کپی لازم برای هر کتابخانه می‌باشد. مطابق استاندارد ۸ که به بررسی بودجه می‌پردازد، هیچ‌کدام از کتابخانه‌ها بودجه مستقل ندارند و بودجه آنها وابسته به معاونت تحقیقات و فناوری است. درآمد اختصاصی ندارند، کلیه بودجه برای خرید کتاب هزینه می‌شود. مسئولین کتابخانه‌ها سهمی در افزایش میزان بودجه ندارند.

کلیه هزینه‌های انجام شده توسط کتابخانه‌ها باید به تأیید این معاونت برسد. این بودجه از طریق معاونت به دانشکده‌ها و بیمارستانها اختصاص می‌یابد.

بحث :

این نتیجه با نتایجی که در پژوهش‌های قبلی توسط رسول آبادی (۷)، صدری (۸)، خواجه علی جهان‌تیغی (۹)، طاهر (۱۰) و آشور (۱۱) و پاسیس (۱۲) انجام داده اند هماهنگی داشته و نتایج مشابهی با پژوهش انجام شده دارند. بدینهی است که در برنامه‌ریزی های توسعه آموزشی و گرینش دانشجو و دایر کردن یک رشته خاص، تدارک مجموعه منابع اطلاعاتی مورد نیاز آن رشته از اولویت‌های کاری است و باید به آن توجه شود. با شرایط فعلی، خوشبختانه حضور اینترنت تا حدودی کمبودها را جبران می‌کند. آمارها نشان می‌دهد که درصد کمبود منابع بسیار بالاست، همچنین با توجه به مسائل و مشکلات یاد شده به نظر می‌رسد که کتابخانه‌ها هم درخصوص تهیه منابع و مجموعه سازی از هیچ طرح یا خط مشی مشخصی پیروی نمی‌کنند، در غیر این صورت نباید میان مجموعه استاندارد و مجموعه مورد نیاز چنین اختلاف آشکاری وجود داشته باشد.

References

- Moradmand A. Evaluation of Academic Libraries In Ahwaz Shahid Chamran with Relevant standards. Magazine and Journal Book Library Information. 2004; 58 (2):13-28. [Persian]
- Pour Hamzeh A. Evaluation Of Shiraz University Library. Journal of Sociology And Social Sciences. 2003; 30 (31):2.3-220. [Persian]
- babalhavaeji F , Asfandyari Mogadam A. Measuring The Quality Of University Library. Approach To Text Fellowship. Journal Of Librarianship And Information.2002; 12 (1):50-78. [Persian]
- Hashemian M , Hoveyda A , Khoshkam M. Use Of The Medical Faculty Of The University Of Print And Electronic Resources In The Central Library. Journal of Health Management. 2011; 7 (4):445-450. [Persian]
- Ebrahimi K, habibi Sh , Kalkhani A Comparison of human resources, collections, space and budget. Tabriz University of Medical

- Sciences Library standards of academic libraries. *Health Information Management.* [2011; 83 (1):187-198. [Persian]
6. Taavoni, Sh . Standards of Academic Libraries. Tehran: National Library of Iran. 2003; 30 (3):53-87. [Persian]
  7. Rasolabadi, M. Evaluation of Kordestan Library Medical Sciences In 2004. *Electronic Journal of Research Institute For Scientific Information.* 2005; 12 (1):50-68. [Persian]
  8. Khajee A, Jahantigi Z. Evaluation Of Zahedan University Library, And Compared With Standards Of Academic Libraries. Master's Thesis. Tehran: Azad University, 2007:50-60 [Persian]
  9. Taher, Sh. Evaluated By Comparing Them Azad University Of Medical Sciences Library, With Standards Of Academic Libraries. Master's Thesis. Hamadan, 2009:100-110 [Persian]
  10. Sani A , Tiamiyu M . Evaluation of automated services in Nigerian universities. *Electronic Library.* 2005; 23 (3):274-288.
  11. Ashoor M. Evaluation of the collections of Saudi University Libraries based on the ACRL Standards. *The International Information & Library Review.* 1992; 24 (1):3-14.
  12. Pacios A. Lubisco N. An approach to evaluating Latin American university libraries. *Performance Measurement and Metrics.* 2008; 9 (2):94-109.

A comparative study of Hamadan University of Medical Sciences libraries with Iran standards of academic libraries

Anahita Giti¹, Arezoo Farhadi^{2*}

1. School of Health, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
2. School of Allied Medical Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Received: 30 Jun. 2014

Accepted: 12 Mar. 2014

Abstract

Introduction: The aim of the current study was to investigate, evaluate and compare Hamadan University of Medical Sciences' libraries with Iran standards of academic libraries.

Methods: The research communities were libraries of Hamadan University of Medical Sciences' libraries included Central LIBRARY, schools and hospitals. This applied study was conducted in 2010-11 academic year and was a survey method. The data were collected using a standard questionnaire and analyzed. The obtained results were compared with the standards of the university libraries of Iran.

Results: The results of this study indicated that none of the libraries corresponded to the standards. At the time of doing this study, most of the libraries had no implementing regulations and statutes legal, managers lacking of library education, and were not suitable software for computerized work library. Libraries of this collection had 8% of required resources, 79% of manpower, 15.04 of space, 16.51 of publications, the lack of adequate funding and facilities.

Conclusion: According to the results, none of the libraries fully complies with standards.

Keywords: Academic standards, Hamadan university of Medical Sciences, Libraries

* Corresponding Author: Arezoo Farhadi, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
Email: farhadi.arezoo@yahoo.com Tel: 081-38380749

Please cite this article as: Farhadi A, Giti A.[A comparative study of Hamadan University of Medical Sciences libraries with Iran standards of academic libraries]. *Pajouhan Scientific Journal*. 2014;12(4):14-20